

Mottagare
Regionstyrelsen

Utvärdering av Energicentrums verksamhet

Förslag till beslut

- Regiondirektören får i uppdrag att utveckla Energicentrums enligt följande:
  - Bibehålla sin samverkande och öppna profil stärkt av hög kompetens och aktiv kommunikation.
  - Skapa verksamhetsmål, utifrån målen i Vårt Gotland 2040, som möjliggör tydligare ledning och uppföljning.
  - Genom projektmedel möjliggöra resurser till en balans mellan arbete mot företag respektive allmänhet.
  - Fortsatt verka samlande och drivande i frågor som kräver bred uppslutning för att nå konkreta resultat.

Sammanfattning

Regionfullmäktige beslutade den 2020-11-16 § 198 om att etablera Energicentrum med tillhörande finansiering. Detta utifrån att ett Energicentrum fanns med i den av Energimyndigheten framtagna färdplanen för ett förnybart energisystem på Gotland år 2040.

REGU beslutade 2025-03-06 att ge Regiondirektören i uppdrag att genomföra en utvärdering av Energicentrums verksamhet.

En utvärdering genomfördes under perioden april-juni 2025 av konsultfirman Startpoint Advisory.

Uppdragsdirektivet gav att ge svar kring följande frågeställningar:

1. Hur uppfattas Energicentrum av:
  - a. Energicentrums målgrupp?
  - b. Andra aktörer som Energicentrum samarbetar med?
2. I vilken utsträckning bidrar Energicentrum till målen i den regionala utvecklingsstrategin?
3. Hur kan Energicentrums verksamhet utvecklas ytterligare?

Slutsatserna i arbetet ger att:

- a) Energicentrum är ”en uppskattad verksamhet”
- b) ”Målen är abstrakta”

Vägar framåt kan vara:

- a) Mer fokus på företag?
- b) Mer operativa i omställningen?

Bedömning

Utvärderingsrapporten ger en övergripande uppfattning av Energicentrums nuläge efter 4,5 års verksamhet och en indikation kring utvecklingsområden. Gällande nuläget är det glädjande att konstatera att det Energicentrum gör är uppskattat och upplevs relevant av gotlänningarna och samverkansaktörer. När det gäller målen är RUS-målen till sin natur abstrakta och långt från Energicentrums egen rådighet men fungerar väl som ledsagare. Gällande verksamhetsmålen kommer dessa framåt att ta tydligare utgångspunkt i Energicentrums egna insatser, vilket också är det vi tydligt kan påverka.

När det gäller nämnda utvecklingsområden är verksamhetens egen bedömning är att uppdragets fokus på två målgrupper är fortsatt relevant för Gotland som plats och att en ensidig koncentration mot företag vore olycklig. Det skall också noteras att rådgivningen mot hushåll är ett nationellt uppdrag från Energimyndigheten. Med det sagt har Energicentrum under en period på ca 18 månader, saknat projekt som kunnat möjliggöra fokuserat arbete mot företag men har sedan 1 september ett nytt projekt ”Ö-drifta” som möjliggör detta.

Gällande frågan om ”kraftfull operativ ledning i den mer systemövergripande omställningen på ön” så har Gotland i någon mån skapat detta genom GAIST. Det Energicentrum kan utveckla ytterligare är dels att identifiera och underbygga systemövergripande utmaningar och föra dessa vidare till t ex GAIST. Vidare kan Energicentrum inom identifierade (systemövergripande-) områden agera drivande mot både gotländska och övriga aktörer för att nå konkreta resultat.

Beslutsunderlag

Regionfullmäktige 2020-11-16 § 198
Regionstyrelsen 2025-04-01, § 152
Rapport – utvärdering av Energicentrum Gotland
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-10-24

Regionstyrelseförvaltningen

Stefan Hollmark
Regiondirektör

Stefan Persson
Regional utvecklingsdirektör

Skickas till
Energicentrum